

Ondarta fotr ate påvist i Aust-Agder

Forfatter

Synnøve Vatn, Prosjekt Friske føtter

Sammendrag

Prosjekt Friske føtter avdekket i oktober tre tilfeller av ondarta fotr ate i Aust-Agder gjennom prosjektets eget kartleggingsprogram på slakteri. For raskt å få kontroll på situasjonen ble en stor snuaksjon gjennomført i Aust-Agder i november.

Publisert

2013

Referanse

Sau og Geit nr. 6/2013

Utskriftsdato

07.12.2023 www.fag.nsg.no

Ondarta fotrâte påvist i Aust-Agder

Prosjekt Friske føtter avdekket i oktober tre tilfeller av ondarta fotrâte i Aust-Agder gjennom prosjektets eget kartleggingsprogram på slakteri. For raskt å få kontroll på situasjonen ble en stor snuaksjon gjennomført i Aust-Agder i november.

Inntil oktober 2013 var ikke ondarta fotrâte påvist utenfor Rogaland, men også i Rogaland var forekomsten geografisk begrenset. Analyser av bakterieprøver fra andre deler av Norge hadde så langt ikke vist funn av smitte utenfor Rogaland.

Slakteriundersøkelse

I høst har det blitt gjennomført under-

søkelse på tre slakterier i Rogaland for å avdekke evt. uoppdaga tilfeller av fotrâte. Totalt er det undersøkt rundt 50.000 sauer og lam. Det er så langt påvist 3 nye tilfeller i Rogaland gjennom denne undersøkelsen, som også viser at fotrâte er svært sjelden i Rogaland i dag.

Påvisninger i Aust-Agder

I oktober ble det så funnet mistenkelige symptomer på sau fra tre flokker fra Aust-Agder gjennom den samme slakteriundersøkelsen. Rundt 30% av produsentene i Aust-Agder leverer slakt til de slakteriene som var med i undersøkelsen. Oppfølging av åtte kontaktbesetninger til de tre første tilfellene har gitt påvisning i fire av disse. Vurdering av kontaktnett og mulighet for omfattende spredning av smitten var grunnlaget for beslutningen om å undersøke alle saueflokker i Aust-Agder. I dette fylket er de fleste avhengig av fellesbeite, og det var viktig å få oversikt over smittespredningen raskt, slik at sanering kunne igangsettes. Sanering er en forutsetning for å kunne sende sauene til fjells neste år.

«Snu» Aust-Agder

I løpet av 11.-13. november ble tilnærmet all sau - og noen geiter - undersøkt for ondarta fotrâte. Det ble tatt prøver av alle flokker. Et lag av klauvinspektører (snuere) fra Rogaland og Aust- og Vest-Agder fikk med seg lokale hjelpere i dette arbeidet, og det ble gått systematisk til verks. «Snu-sjef» Bjørn Høyland organiserte dette med god hjelp av fylkesleder Kåre Blålid og hans lokale tillitsvalgte. En slik kartlegging er svært krevende, men var mulig takket være innsatsen lokalt og bistanden fra snuere fra Rogaland og Agder-fylkene.

Status Aust-Agder

Så langt er det sju påviste og tre mistenkelige tilfeller i Aust-Agder. Når

Undersøkelse og prøvetaking av sau i Aust-Agder.

prøvesvarene foreligger i slutten av november antas tallet å stige noe. Situasjonen er bedre enn først fryktet, men er svært tøff for de som rammes. En ekstra belastning for de som får påvist smitte nå er at det ikke er tilstrekkelig midler til å kompensere disse på samme måte som tidligere. Det er svært uheldig og beklagelig, og det arbeides fra alle hold for å få på plass en løsning på dette.

Ny test og status i resten av landet

Ved Veterinærinstituttet er det nå etablert en bedre diagnostisk test for å skille mellom hissige og mindre hissige varianter av fotråtebakterien. Den gjør det mulig å ta prøver fra et langt større antall besetninger enn tidligere. Uten denne testen ville det ikke vært mulig å gjennomføre en så grundig kartlegging som den som nå gjennomføres. Denne testen har også gjort det mulig å analysere et utvalg av eldre prøver fra flere deler av landet. Den hissige varianten er ikke påvist i noen av disse prøvene. Konklusjonen er derfor fortsatt at ondarta fotråte kun har en begrenset spredning i Norge. Likevel, en økt årvåkenhet er viktig i hele landet. Sau som har vært på fjellbeite i Rogaland og Agder kan ta med smitten hjem til nabofylkene. Dette gjelder særlig dersom de har vandret ned i «tettbesaua» strøk på feil side av fjellet. Prosjektet vil følge opp noen kjente kontakter som har hatt denne typen kontakt. Forflytninger av livdyr over fylkesgrensene utgjør også en smittefare, selv om dette er underlagt offentlig regulering.

Prosjektet Friske føtter søkes videreført

På grunnlag av den endrede situasjonen har styringsgruppa for prosjekt Friske føtter vedtatt at det skal søkes om å videreføre prosjektet. Selv om det er bekymringsfullt at smitte nå er påvist utenfor Rogaland, er det med den kunnskap og de verktøy som nå foreligger fortsatt fullt mulig å utrydde de aggressive variantene fra Norge hvis alle parter vil og satser.

*Tekst og foto: Synnøve Vatn
Prosjekt Friske føtter
www.fotraste.no*

«Snusjef» Bjørn Høyland sørger for at alle får med nødvendig utstyr ut i felt.

GOD ULL OG BEDRE PRISER!

Vi ønsker alle våre produsenter en God Jul og et Godt Nytt År.

Vi er kommet til årets siste måned, det nærmer seg jul, og snart starten på et nytt år. En stigende ullpris, en økning i tilskudd fra januar 2014, samt en høyere pundkurs utover høsten 2013, førte til at vi satt opp prisene på ull i november. Det har medført at alle våre produsenter som har fått oppgjør den siste tiden, har fått ulloppgjør med høyere ullpriser. Vi er glade for at vi nå kan tilby dere enda høyere priser enn før.

Fatland betaler godt for ulla og har følgende priser pr. kg:

A1 - 50,-	B1 - 48,-
C1 - 51,-	C2 - 23,-
C1S - 30,-	F1S - 30,-
H1 - 22,-	C2S - 6,50

Prisene tar utgangspunkt i at ulla er levert ullstasjonen. Dersom vi henter ulla, eller den blir ekspedert på vår kostnad, belastes leverandøren med minimum 70 øre pr. kg.

Fatland Ull gir deg kun høye priser – vi gir ingen skjulte tillegg!

Med dagens utvikling i ullpriser blir forskjellen mellom klasse 1 og klasse 2 stadig større. Det viser at det er viktig å ta vare på ullkvaliteten, og at god ullkvalitet og riktig ullhåndtering gir en bedre økonomisk gevinst for deg som driver med sau. Det kan ofte være enkle grep som kan gjøres for å bedre ullkvaliteten.

Dersom du har spørsmål angående ull, eller ullevering, kontakt en av våre tre ullstasjoner.

FATLAND ULL AS

P.B. 90, HUSØY, 4299 AVALDSNES

Fatland Ull, Karmøy
Tlf. 52 84 30 15

Fatland Ull, Hommersåk
Tlf. 51 66 93 93

Fatland Ull, Lofoten
Tlf. 76 08 00 72

Det skal lønne seg å levere til Fatland!